

Zložené údajové typy

Syntax deklarácie zloženého údajového typu:

```
composite_type_definition ::=      array_type_definition  
                                | record_type_definition
```

Syntax deklarácie typu pole:

```
array_type_definition ::=          unconstrained_array_definition  
                                | constrained_array_definition
```

```
unconstrained_array_definition ::=  
    array (index_subtype_definition{, index_subtype_definition})  
          of element_subtype_indication  
index_subtype_definition ::= type_mark range <>  
type_mark ::= type_name  
             | subtype_name
```

```
constrained_array_definition ::=  
    array index_constraint of element_subtype_indication  
index_constraint ::= (discrete_range{, discrete_range})  
discrete_range ::= discrete_subtype_indication  
                  | range  
range ::=          range_attribute_name  
                  | simple_expression direction simple_expression
```

Syntax deklarácie typu záznam:

```
record_type_definition ::=  
    record  
        element_declaration  
        { element_declaration }  
    end record [record_type_simple_name]  
element_declaration ::= identifier_list: element_subtype_definition;
```

Polia

-- definície poľa s hranicami rozmeru určenými *špecifikáciou rozsahu*

type Word **is array** (15 **downto** 0) **of** Bit;

type Severity_level_stats **is array** (Note **to** Failure) **of** Integer;

--definície poľa s *indikáciou podtypu* (subtype indication)

-- definície podtypov

type Column **is range** 1 **to** 80 ;

type Row **is range** 1 **to** 24 ;

-- definície dvojrozmerného poľa s hranicami rozmerov určenými *indikáciou podtypu*

type Matrix **is array** (Row, Column) **of** Boolean ;

type Reduced_matrix **is array**

(Row **range** 1 **to** 10, Column **range** 1 **to** 40) **of** Boolean ;

-- definícia neohraničeného poľa

type Screen **is array** (Integer **range** $\diamond$, Integer **range** $\diamond$) **of** Pixel;

-- typ Pixel je definovaný na inom mieste

-- *preddefinované* neohraničené typy polí:

type Bit_vector **is array** (Natural **range** $\diamond$) **of** Bit;

type String **is array** (Positive **range** $\diamond$) **of** Character;

Agregáty a reťazcové literály

-- Declaration of typ Conversion_array:

type Clock_level **is** (Low, Rising, High, Falling);

type Conversion_array **is array** (Clock_level) **of** Bit;

-- Agregát typu Conversion_array – pozičné priradenie
(‘0’,‘1’,‘1’,‘0’)

-- menovité priradenie

(Low => ‘0’, Rising => ‘1’, High => ‘1’, Falling => ‘0’)

(Rising => ‘1’, High => ‘1’, Falling => ‘0’, Low => ‘0’)

-- výbery oddelené *zvislou čiarou*:

(Low | Falling => ‘0’, Rising | High => ‘1’)

type Hex_letter **is** (‘0’,‘1’,‘2’,‘3’,‘4’,‘5’,‘6’,‘7’,‘8’,‘9’, ‘A’,‘B’,‘C’,‘D’,‘E’,‘F’);

type Hex_index **is array** (Hex_letter) **of** Boolean;

-- špecifikácia rozsahu

constant Is_decimal_digit : Hex_index := (‘0’ **to** ‘9’ => True, ‘A’ **to** ‘F’=> False);

type Eight **is range** 1 **to** 8;

type Eight_digit **is array** (Eight) **of** Hex_letter;

-- indikácia podtypu

variable Hex_value: Eight_digit := (Eight => ‘0’);

-- použitie vyhradeného slova **others**:

Constant Is_decimal_digit : Hex_index := (‘0’ **to** ‘9’ => True, **others** => False);

variable Hex_value : Eight_digit := (**others** => ‘0’);

```

-- použitie reťazcových literálov
type Four_level_logic is ('X', '0', '1', 'Z');
type Pair is array (1 downto 0) of Four_level_logic;
constant Reset : Pair := "0Z";
-- equivalent to (1 => '0', 0 => 'Z');
constant Clear : Pair := "Z0";
-- equivalent to (1 => 'Z', 0 => '0');

```

Agregáty sa dajú použiť aj pri viacrozmerných poliach:

```

type REG_32_BIT is array (31 downto 0) of Bit;
type ROM_TYPE is array (Natural range <>) of type REG_32_BIT;
type ARRAY_2D is array (Natural range <>, Natural range <>) of Bit;

```

```

signal FOUR_WORDS: ROM_TYPE(1 to 4) := (X"2F3C_5456", X"FF22_A5B9",
X"9900_AD51", X"FFFF_FFFF");

```

```

signal tabulka: ARRAY_2D(1 to 5, 1 to 10) :=
    (('1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1'),
    ('1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1'),
    ('1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1'),
    ('1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1'),
    ('1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1'));

```

Použitie objektov zloženého typu.

```

type Column is range 1 to 80 ;
type Row is range 1 to 24 ;
type Matrix is array (Row, Column) of Boolean ;

```

```

signal S : Matrix;
-- References (indexed names) to elements of signal S
S (1, 1) -- type Boolean
S (3, 14) -- type Boolean

```

```

type Byte is array (7 downto 0) of Bit;
type Memory is array (0 to 2**16-1) of Byte;

```

```

signal S_byte : Byte;
signal S_Memory : Memory;

```

-- References (slice name) to contiguous elements of array signals:

```

-- slice of 3 elements
S_byte (3 downto 1)
-- slice of 2**15 elements
S_Memory (2**15 -1 to 2**16-1)
-- slice of 1 element
S_Memory (0 downto 0)

```

```

-- bazový typ
-- type anonymous is array (Integer range <>) of Bit;

```

Záznamy

type Opcode **is** (Add, Add_with_carry, Sub, Sub_with_carry, Complement);

type Address **is range** 16#0000# **to** 16#FFFF#; -- čiže 2^{16}

type Instruction **is record**

Opcode_field: Opcode;

Operand1 : Address;

Operand2 : Address;

end record;

type Register_bank **is record**

F0, F1: Real;

R0, R1: Integer;

A0, A1: Address;

IR: Instruction;

end record;

Agregáty

type Rational **is record**

Numerator : Integer;

Denominator: Integer;

end record

-- pozičné priradenie elementov

(155, 2077)

-- menovité priradenie

(Numerator => 155, Denominator => 2077)

(Denominator => 2077, Numerator => 155)

(Low => '0', Rising => '1', High => '1', Falling => '0')

(Rising => '1', High => '1', Falling => '0', Low => '0')

(Numerator | Denominator => 1)

Constant One : Rational := (**others** => 1);

signal S : Rational;

-- References (selected names) to element of signal S

S.Numerator -- type is Integer

S.Denominator -- type is Integer

Podtypy, rezolučné podtypy a rezolučné signály

Syntax deklarácie podtypu:

```
subtype identifier is subtype_indication;  
subtype_indication ::= [resolution_function_name] type_mark [constraint]  
type_mark ::= type_name | subtype_name  
constraint ::= range_constraint | index_constraint  
range_constraint ::= range range  
index_constraint ::= (discrete_range{, discrete_range})
```

-- Range constraint:

```
subtype Lowercase_letters is Character range 'a' to 'y';
```

-- Index constraint:

```
subtype Register is Bit_vector (7 downto 0);
```

-- Preddefinované podtypy

```
subtype Positive is Integer range 1 to Integer'High ;
```

```
subtype Natural is Integer range 0 to Integer'High ;
```

Rezolučná funkcia musí spĺňať nasledujúce podmienky:

- Funkcia má iba jeden parameter, ktorého typ je neohraničené jednorozmerné pole hodnôt spomenutého typu.
- Typ hodnoty, ktorú funkcia vracia musí byť zhodný s typom elementu jej parametra.

Deklarácia rezolučných signálov:

```
type Bit4 is ('X', '0', '1', 'Z');
```

```
type Bit4_Vector is array (Integer range <>) of Bit4;
```

-- A resolution function declaration:

```
function Wired_Or (Input : Bit4_Vector) return Bit4;
```

-- Available resolved signal declarations:

```
signal Resolved_S1 : Wired_Or Bit4;
```

```
subtype Resolved_Wire is Wired_Or Bit4;
```

```
signal Resolved_S2 : Resolved_Wire ;
```

-- S3 is not a resolved signal

```
signal S3 : Bit4 ;
```

```
function Wired_Or (Input: Bit4_Vector) return Bit4 is  
    variable Result: Bit4 := '0';  
begin  
    for i in Input'Range loop  
        if Input(i) = '1' then  
            Result := '1';  
            exit;  
        elsif Input(i) = 'X' then  
            Result := 'X';  
        else -- Input(i) = 'Z' or '0'  
            null;  
        end if;  
    end loop;  
    return Result;  
end Wired_Or;
```

Source_1:   Resolved_S1 <= '1';

Source_2:   Resolved_S1 <= '0';

Atribúty

Atribút (attribute) je **charakteristika prvku** jazyka VHDL, ktorá má svoje meno.

Všeobecná forma zápisu mena atribútu (attribute_name)

$$\text{attribute\_name} ::= \text{name ' attribute\_identifier [(parameter)]}$$

Preddefinované atribúty pre všetky skalárne podtypy

Left, Right, High a Low – reprezentujú hodnotu

type Bit_position **is range** 15 **downto** 0 ;

type Fraction **is range** -0.999999 **to** 0.999999 ;

type Opcode **is** (Add, Add_with_carry, Sub, Sub_with_carry, Complement);

subtype Adding_opcode **is** Opcode **range** Add **to** Add_with_carry ;

Bit_position'Left = 15

Opcode'Left = Add

Bit_position'Low = 0

Opcode'High = Complement

Fraction'Right = 0.999999

Adding_opcode'Right = Add_with_carry

Fraction'High = 0.999999

Preddefinované atribúty pre diskrétne a fyzikálne podtypy

Pos, Val, Succ, Pred, Leftof, Rightof - reprezentujú hodnotu

Bit_position'Pos(15) = 15

Opcode'Pos(Complement) = 4

Bit_position'Val(15) = 15

Opcode'Val(2) = Sub

Time'Pos(1 fs) = 1

Opcode'Val(-1) is undefined

Time'Pos(1 ps) = 1000

Opcode'Val(5) is undefined

Opcode'Pos(Add) = 0

Vo všeobecnosti platia rovnice:

Pre vymenovaný typ T

$$T'Pos(T'Left) = 0$$

Pre celočíselný typ T

$$T'Pos(T'Left) = T'Left$$

Pre fyzikálny a diskrétny typ T

$$T'Succ(X) = T'Val(T'Pos(X)+1)$$
$$T'Pred(X) = T'Val(T'Pos(X)-1)$$

Pre fyzikálny a diskretný typ T so stúpajúcim rozsahom

$$T'Rightof(X) = T'Succ(X)$$

$$T'Leftof(X) = T'Pred(X)$$

Pre fyzikálny a diskretný typ T s klasajúcim rozsahom

$$T'Rightof(X) = T'Pred(X)$$

$$T'Leftof(X) = T'Succ(X)$$

Ďalšie príklady:

$$Bit\_position'Pos(3) = 3$$

$$Opcode'Pos(Sub) = 2$$

$$Bit\_position'Pred(14) = 13$$

$$Opcode'Succ(Add) = Add\_with\_carry$$

$$Bit\_position'Leftof(14) = 15$$

$$Opcode'Rightof(Sub) = Sub\_with\_carry$$

$$Time'Pred(1\ ps) = 999$$

Preddefinované atribúty pre typ ohraničené pole A a objekty typu A

Left, Right, High, Low, Length - reprezentujú hodnotu

Range a ***Reverse_range*** - reprezentujú rozsah

Pre ľubovoľný typ ohraničené pole alebo objekt typu pole A a podtyp T N-tého rozmeru A platia nasledujúce rovnosti:

$$A'Right[(N)] = T'Right$$

$$A'Left[(N)] = T'Left$$

$$A'High[(N)] = T'High$$

$$A'Low[(N)] = T'Low$$

$$A'Length[(N)] = T'Pos(A'High(N)) - T'Pos(A'Low(N)) + 1$$

type Window **is array** (1 to 12, 1 to 40) **of** Pixel ;

-- used as a discrete range:

type Row_info **is array** (Window'Range(1)) **of** Boolean ;

type Column_info **is array** (Window'Range(2)) **of** Boolean ;

-- used in a range constraint:

subtype Column_number **is Integer range** Window'Range(2) ;

$$Window'Right(1) = 12 = Window'High \quad Window'Length = 12$$

$$Window'Left = 1 = Window'Low \quad Window'Length(2) = 40$$

Preddefinované atribúty signálov

- 1) Atribúty, ktoré definujú signály: *Delayed, Stable, Quiet, Transaction*.
- 2) Atribúty, ktoré reprezentujú funkcie, poskytujúce informácie o signáloch: *Active, Event, Last_Active, Last_Event, Last_Value*.

Nech S je signál.

S'Delayed(T) – reprezentuje signál rovnakého typu, ako S , oneskorený o čas T .

S'Stable[(T)] – reprezentuje signál typu Boolean, ktorý nadobudne hodnotu TRUE, ak počas posledných T časových jednotiek nenastala udalosť na signáli S .

S'Quiet[(T)] – reprezentuje signál typu Boolean, ktorý nadobudne hodnotu TRUE, ak počas posledných T časových jednotiek nenastala transakcia na signáli S .

S'Transaction – reprezentuje signál typu Bit, ktorého hodnota sa mení pri každej transakcii na signále S .

S'Active – reprezentuje funkciu, ktorá vracia hodnotu TRUE, ak v danom simulačnom čase nastala transakcia na signáli S .

S'Event – reprezentuje funkciu, ktorá vracia hodnotu TRUE, ak v danom simulačnom čase nastala udalosť na signáli S .

S'Last_Active – reprezentuje funkciu, ktorá vracia čas, ktorý uplynul od poslednej transakcie na signáli S .

S'Last_Event – reprezentuje funkciu, ktorá vracia čas, ktorý uplynul od poslednej udalosti na signáli S .

S'Last_Value – reprezentuje funkciu, ktorá vracia hodnotu signálu S pred poslednou udalosťou.

Uvažujme signál $X1$ typu Bit, ktorého časový priebeh je definovaný nasledovne:

```
X1 <= '1' after 5ns,  
      '1' after 7ns,  
      '0' after 10ns,  
      '0' after 15ns,  
      '1' after 20ns,  
      '0' after 25ns;
```

V simulačnom čase **15 ns** majú atribúty signálu $X1$ nasledovné hodnoty:

$X1'Delayed(8\text{ ns}) = '1'$

$X1'Delayed(2\text{ ns}) = '0'$

$X1'Stable(8\text{ ns}) = \text{FALSE}$

$X1'Stable(2\text{ ns}) = \text{TRUE}$

$X1'Quiet(3\text{ ns}) = \text{FALSE}$

$X1'Quiet = \text{FALSE}$

$X1'Active = \text{TRUE}$

$X1'Event = \text{FALSE}$

$X1'Last\_Active = 0\text{ ns}$

$X1'Last\_Event = 5\text{ ns}$

$X1'Last\_Value = '1'$

Preddefinované operátory

Skupina	Symbol	Funkcia	typ operandu	typ operandu P	typ výsledku
aritmetické (binárne)	+	sčítanie	numerický	rovnaký	rovnaký
	-	odčítanie			
	*	násobenie	celočíselný	rovnaký	rovnaký
			reálny	rovnaký	rovnaký
	/	delenie	fyzikálny	INTEGER alebo REAL	ako ľavý
			fyzikálny	rovnaký fyzikálny	celočíselný
	mod	modulo	celočíselný	rovnaký	rovnaký
	rem	zvyšok			
**	umocnenie	celočíselný	NATURAL	ako ľavý	
		reálny	INTEGER	ako ľavý	
aritmetické (unárne)	+	plus	numerický		rovnaký
	-	mínus			
	abs	abs. hodnota			

relačné (binárne)	=	rovnosť	ľubovoľný, okrem súboru	rovnaký	BOOLEAN
	/=	nerovnosť			
	<	menší	skalárny	rovnaký	BOOLEAN
	>	väčší	jednorozmerné pole diskretných prvkov	rovnaký	BOOLEAN
	<=	menší rovný			
	>=	väčší rovný			
logické (binárne)	and	logický súčin	BIT	rovnaký	rovnaký
	or	logický súčet	BOOLEAN	rovnaký	rovnaký
	nand	negácia log. súčinu	jednorozmerné pole prvkov typu BIT alebo BOOLEAN	rovnaký	rovnaký
	nor	negácia log. súčtu			
	xor	vylučovacie or			
logické(unárne)	not	negácia	ako binárne logické	rovnaký	
pripojenie	&	concatenation	jednorozmerné pole alebo element jednorozmerného poľa	rovnaký alebo element druhého operandu	jednorozmerné pole

A mod B má znamienko B a platí:

$$|A \bmod B| < |B| \wedge \exists N \in \text{Integer}; A \bmod B = A - (B * N)$$

A rem B má znamienko A a platí:

$$|A \text{ rem } B| < |B| \wedge A \text{ rem } B = A - (A / B) * B$$

$$5 \bmod 3 = 2$$

$$(-5) \bmod 3 = 1$$

$$(-5) \bmod (-3) = -2$$

$$5 \bmod (-3) = -1$$

$$5 \text{ rem } 3 = 2$$

$$(-5) \text{ rem } 3 = -2$$

$$(-5) \text{ rem } (-3) = -2$$

$$5 \text{ rem } (-3) = 2$$

Precedencia operátorov

zmiešané   **, abs, not

násobenie   *, /, mod, rem

znamienkové   +, -

sčítanie   +, -, &

posuvy a rotácie   sll, srl, sla, sra, rol, ror

relačné   =, /=, <, >, <=, >=

logické   and, or, nand, nor, xor, xnor

Základné konštrukcie VHDL

Medzi základné konštrukcie jazyka VHDL patrí: *deklarácia entity* (entity declaration), *telo architektúry* (architecture body), *podprogram* (subprogram), *deklarácia balíka* (package declaration) a *telo balíka* (package body).

Syntax deklarácie entity (Entity Declaration)

```
entity_declaration ::=
    entity identifier is
        [generic interface-list;]
        [port interface-list;]
        [entity_declarations]
    [begin
        entity_statements]
    end [entity] [identifier];
```

Syntax tela architektúry (architecture body)

```
architecture_body ::=
    architecture identifier of entity_name is
        [architecture_declarations]
    begin
        [architecture_statements]
    end [architecture] [identifier];
```

základné deklarácie (basic declarations):

- deklarácia typu
- deklarácia podtypu
- deklarácia konštanty
- deklarácia súboru
- deklarácia aliasu
- deklarácia podprogramu
- use klauzula

Ďalšie deklarácie povolené v deklarácii entity:

- deklarácia signálu
- telo podprogramu
- deklarácia atribútu
- špecifikácia atribútu
- špecifikácia odpojenia

V deklarácii entity sú povolené príkazy (pasívne):

- paralelný príkaz tvrdenia (concurrent assertion statement)
- paralelné volanie procedúry
- príkaz proces

V tele architektúry sú povolené všetky paralelné príkazy:
paralelný príkaz priradenia signálu (concurrent signal assignment statement)
paralelný príkaz tvrdenia (concurrent assertion statement)
paralelné volanie procedúry
príkaz proces
príkaz vytvorenia inštancií komponentov
príkaz bloku
príkaz generate

Podprogramy

deklarácia podprogramu - syntax:

subprogram_declaration ::= subprogram_specification;

subprogram_specification ::=

procedure identifier [interface_list]

[**function** identifier [interface_list] **return** type-mark

--bez parametrov – najjednoduchší tvar

procedure P;

function Limit **return** Real;

--objektová trieda parametra je implicitná

procedure Mod(X:**inout** Integer); --variable

function Mod(X:Integer) **return** Byte; --constant

--objektová trieda param. je explicitná

procedure Mod

(**variable** X:**inout** Integer);

function Mod

(**constant** X:**in** Integer)

return Byte;

--parametre sú obj. triedy signal

procedure Xor2(**signal** In1, In2: Bit; --implicitný režim **in**

signal Out1: **out** Bit);

Telo podprogramu - syntax:

```
subprogram_body ::= subprogram_specification is
                    [subprogram_declarations]
                    begin
                    [subprogram_statements]
                    end [procedure | function] [identifier];
```

V tele podprogramu sa môžu nachádzať:

- základné deklarácie
- deklarácia premennej
- telo podprogramu
- deklarácia atribútu
- špecifikácia atribútu

Príklad tela podprogramu:

```
function Min(X,Y:Integer) return Integer is
begin
    if X<Y then return X;
    else return Y;
end if;
end Min;
```

Balíky a klauzula USE

Deklarácia balíka - syntax:

```
package_declaration ::= package identifier is
                        [package_declarations]
                        end [package] [identifier];
```

v deklarácii balíka sa môžu nachádzať:

- základné deklarácie
- deklarácia signálu
- deklarácia atribútu
- špecifikácia atribútu
- špecifikácia odpojenia
- deklarácia komponentu

```

package Logic is
    type Three_level_logic is ('0','1','Z');
    constant Unknown_value: Three_level_logic :='0';
    function Invert (Input: Three_level_logic) return Three_level_logic;
end Logic;

```

Telo balíka - syntax:

```

package_body ::= package body identifier is
                [package_body_declarations]
                end [package body] [identifier];

```

V tele balíka sa môžu nachádzať:

- základné deklarácie
- telo podprogramu.

```

package body Logic is
    --telo podprogramu funkcie Invert
    function Invert (Input: Three_level_logic) return Three_level_logic is
    begin
        case Input is
            when '0'=> return '1';
            when '1'=> return '0';
            when 'Z'=> return 'Z';
        end case;
    end Invert;
end Logic;

```

Príklad použitia **use** klauzuly:

```

use Logic.Three_level_logic, Logic.Invert;
entity Inverter is
    port(X:in Three_level_logic;Y:out Three_level_logic);
end Inverter;
architecture Inverter_body of Inverter is
begin

```

```

process
begin
    Y<=Invert(X) after 10ns;
    wait on X;
end process;
end Inverter_body;

```

Väzby medzi konštrukciami

Syntax zoznamu prepojení:

```

interface_list ::= interface_element {, interface_element}
interface_element ::= interface_constant_declaration
                    | interface_signal_declaration
                    | interface_variable_declaration
interface_signal_declaration ::=
    [signal] identifier_list: [mode] subtype_indication [bus] [:= static_expression]
mode ::= in | out | inout | buffer | linkage

```

Entity, Komponenty, Bloky		
Objekt	Trieda	Režimy
port	signal	in, out, inout, buffer, linkage
generic	constant	in

Podprogramy		
Objekt	Trieda	Režimy
parameter	signal	in, out, inout
parameter	constant	in
parameter	variable	in, out, inout

Syntax asociačného zoznamu:

```

association_list ::= association_element {, association_element}
association_element ::= [formal_part =>] actual_part

```